

Circulair bouwen stimuleren met de Omgevingswet

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

22-11-2023

www.anteagroup.nl

Naomi.Zijderveld
@anteagroup.nl

Toekomstontwikkelaar Adviseur Omgevingswet

Ba Ruimtelijke ontwikkeling, Saxion Hogeschool
MBA Imagineering, Breda University of Applied Sciences

Voorbeeldprojecten:

- Handleiding voor BZK: Circulair bouwen stimuleren met de Omgevingswet
- Implementatietrajecten bij div. gemeenten en waterschappen
- Toekomstontwikkelaar Circulaire Waterketen HHNK
- Projectleider PvA Circulaire Economie gemeente Doetinchem
- Kennisveldtrekker Omgevingswet binnen Antea Group

[linkedin.com/in/naomizijderveld/](https://www.linkedin.com/in/naomizijderveld/)

Understanding today.
Improving tomorrow.

Adviseur Contracten

HBO Bouwkunde – Avans Hogeschool Tilburg

Voorbeeldprojecten:

- Evaluator voor HNN (Het Nieuwe Normaal)
- HNN traject Soest
- Duurzaamheidsadviseur (projecten Venlo & RvB)
- In de toekomst: LCA adviseur

[Evelien van Corven | LinkedIn](#)

Understanding today.
Improving tomorrow.

Programma

9:00 – 9:30	Introductie
9:30 – 10:10	Theorie blok 1 – introductie Omgevingswet en sturen op meer circulariteit
10:10 – 10:30	Praktijk oefening – de stand van zaken rondom de Omgevingswet in de gemeenten
10:30 – 10:45	Pauze
10:45 – 11:15	Theorie blok 2 – Stimuleren van circulariteit met de Omgevingswet (stappenplan)
11:15 – 11:30	Voorbeelden uit de praktijk
11:30 – 12:15	Casus – zelf aan de slag met een (eigen) casus
12:15 – 12:45	Presentatie casussen en bespreken lessen uit de casus
12:45 – 13:00	Afsluiting

Nou.....

Yes, gaaf!

Check-in: verwachtingen en leerdoelen van vandaag

The background of the slide features a stack of light-colored wooden planks, possibly pine or spruce, arranged in a slightly offset manner. The planks are set against a solid, medium-blue background that covers the entire slide. The lighting is soft, highlighting the natural grain and texture of the wood. The text is centered over the middle of the image.

Deel 1a: introductie Omgevingswet, de basis-instrumenten en circulariteit

Deel 1a: introductie Omgevingswet, de basis-instrumenten en circulariteit

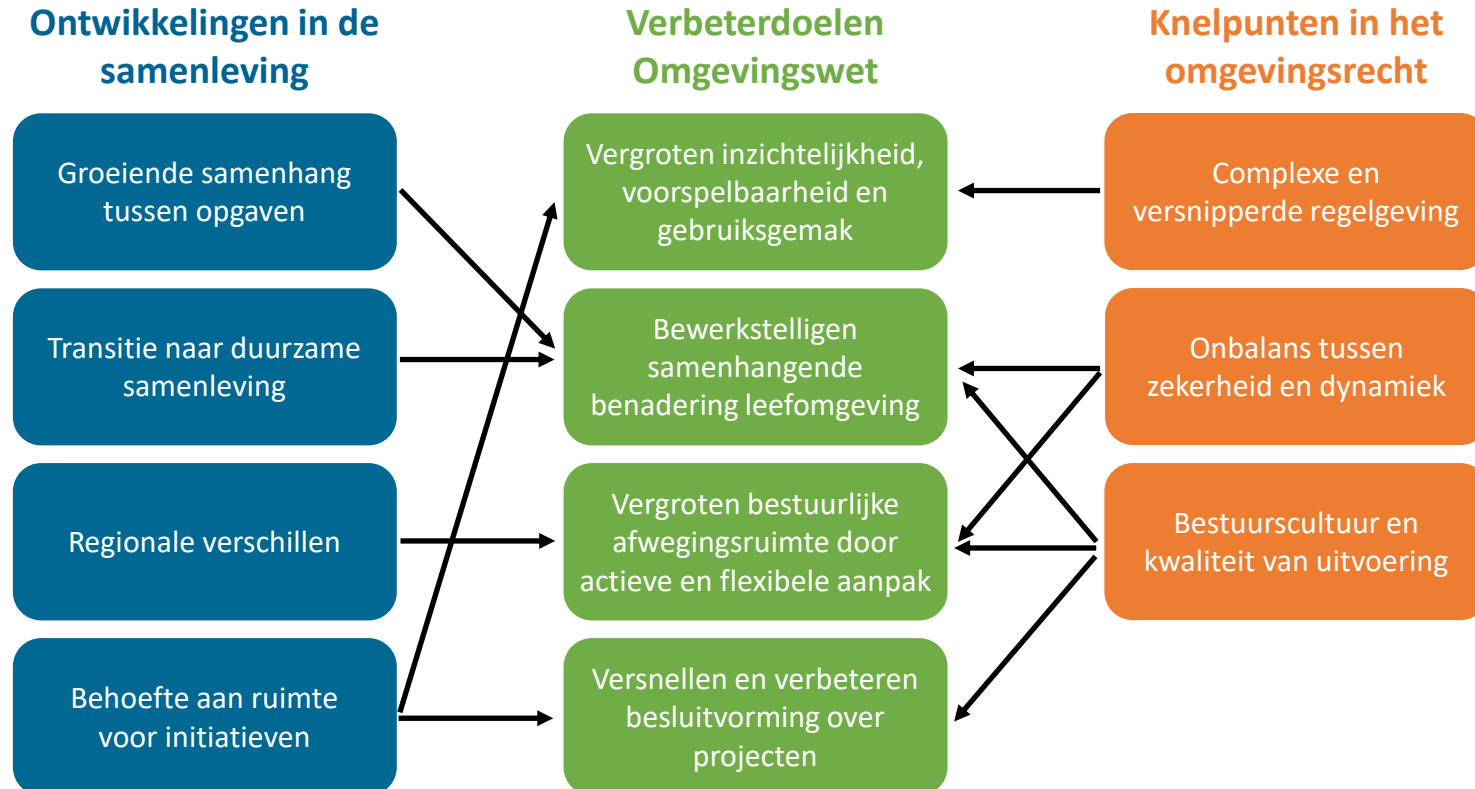
Belangrijkst:

De Ow heeft in theorie veel voordelen
De Ow is de praktijk nog best complex

Zes instrumenten

Alle overheden hebben op hun eigen manier invloed op de markt

Aanleiding Omgevingswet

Waarom de Omgevingswet?

1. Inzichtig

Vervangt 26 wetten, digitaal stelsel

2. Leefomgeving staat centraal

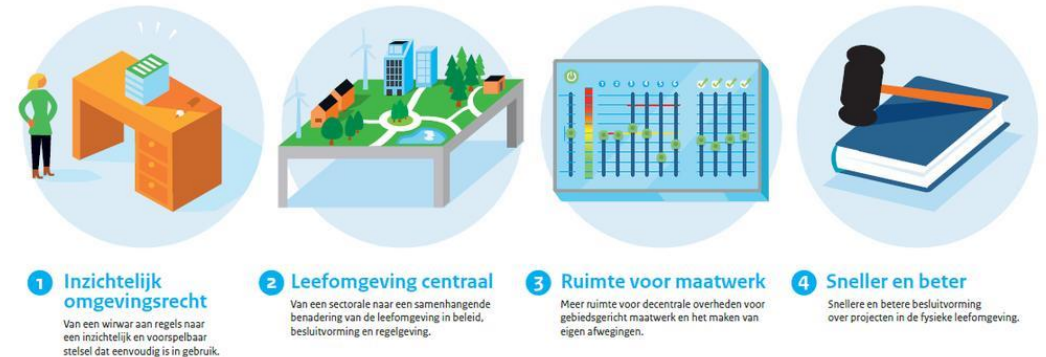
Samenhang tussen bouwwerken, infrastructuur, milieu en erfgoed.

3. Lokaal maatwerk

Decentraal tenzij...

4. Snellere besluitvorming

8 weken is de standaard

Maatschappelijk doel

Deze wet is, met het oog op **duurzame ontwikkeling**, de **bewoonbaarheid** van het land en de **bescherming en verbetering van het leefmilieu**, gericht op het in **onderlinge samenhang**:

bereiken en in stand houden van een **veilige en gezonde fysieke leefomgeving** en een goede **omgevingskwaliteit**

doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van **maatschappelijke doelen**

Tijdspad

2023

Invoering Omgevings**wet**

2027

Deadline omgevings**visie**

2032

Deadline omgevings**plan**
incl. maatwerkregels

Hoe dan?

1. Wet
2. Anders werken
3. Digitaal Stelsel
Omgevingswet (DSO)

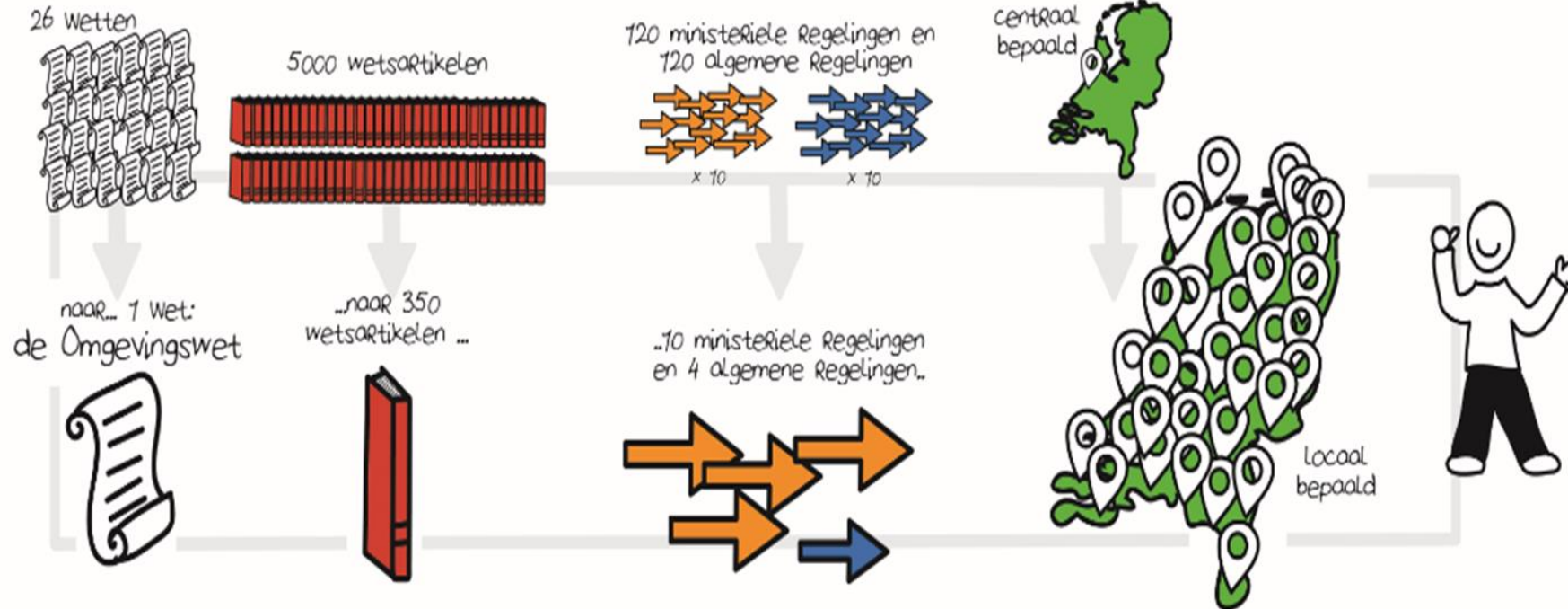
Wetswijziging

Van 26 wetten naar 1 wet

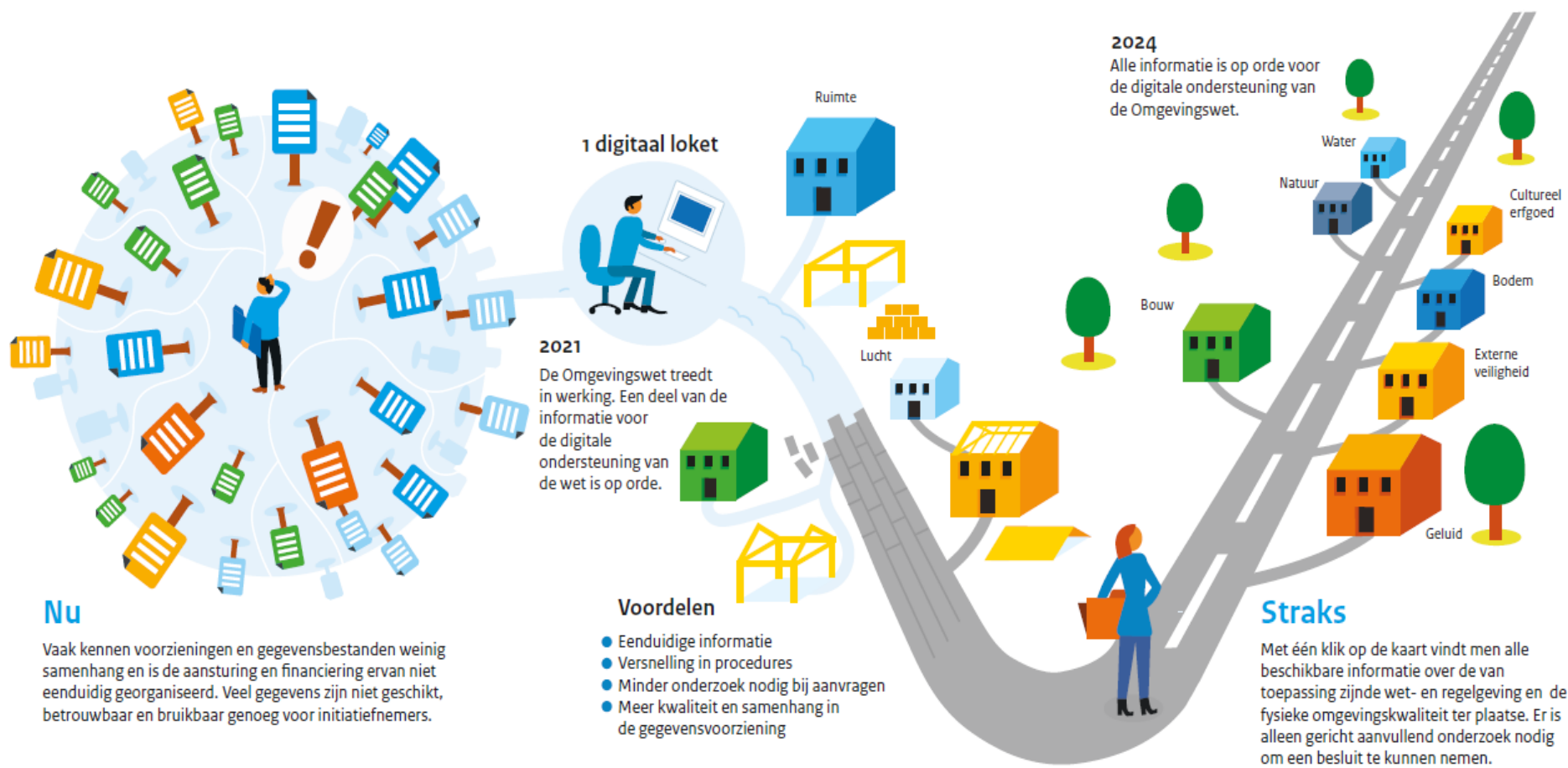
Van 5000 naar 350 wetsartikelen

Van 240 naar 14 regelingen

Van centraal naar lokaal bepaald

Digitaal Stelsel Omgevingswet

Anders werken...

Van	Naar
Sectoraal	Integraal
Generieke regels	Maatwerk
Vanuit de systeemwereld	Vanuit de bedoeling
Toelatingsplanologie	Uitnodigingsplanologie
Wantrouwen	Vertrouwen
Doen wat is afgesproken	Doen wat wordt gevraagd
Nee, tenzij	Ja, mits
Zorgplicht voor goede ruimtelijke ordening ligt bij overheid	Zorgplicht voor de leefomgeving voor eenieder

Participatie

“Participatie houdt in dat **burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties** en **andere overheden** in een **vroegtijdig stadium** bij de besluitvorming over visies, plannen, programma’s, projecten en activiteiten in de fysieke leefomgeving worden betrokken. Ook is het mogelijk dat partijen **zelf initiatief** nemen voor ontwikkelingen in de leefomgeving. In dat geval staat de initiatiefnemer zelf aan de lat voor het betrekken van de omgeving bij zijn plannen en projecten. Participatie is dus **meer dan de formele momenten**, waarop alle partijen zienswijzen kunnen indienen. Het betreft juist het betrekken van partijen bij het besluitvormingsproces **voordat de formele besluitvorming van start gaat.**”

De 6 kerninstrumenten

1 Omgevingsvisie

Strategische en integrale langetermijnvisie op de fysieke leefomgeving. Verplicht voor Rijk, provincie en gemeente.

2 Programma's

Programma's maken de doelen van de omgevingsvisie concreet. Indien nodig met een programma-tische aanpak.

3 Decentrale regels

Elk bestuursorgaan heeft een gebieds-dekkende regeling met alle regels voor de fysieke leefomgeving.

4 Algemene rijksregels

Algemene rijksregels voor activiteiten beschermen de leefomgeving. Initiatiefnemers weten hierdoor vooraf wat de mogelijkheden zijn en hoeven geen vergunning aan te vragen.

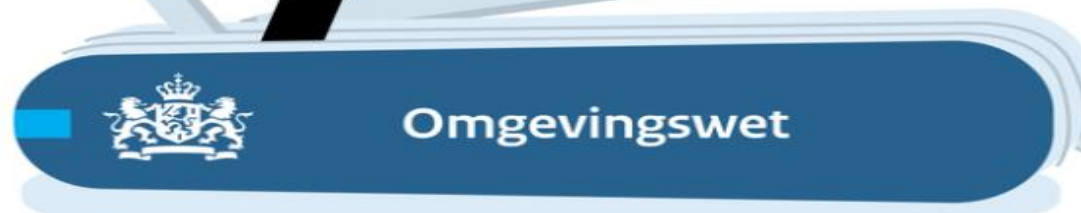
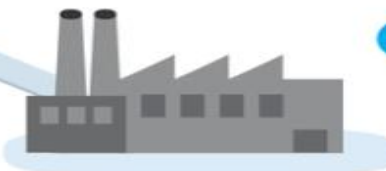
5 Omgevingsvergunning

Een omgevingsvergunning is alleen nodig als de algemene rijksregels niet volstaan. Deze kan worden aangevraagd bij één loket.

6 Projectbesluit

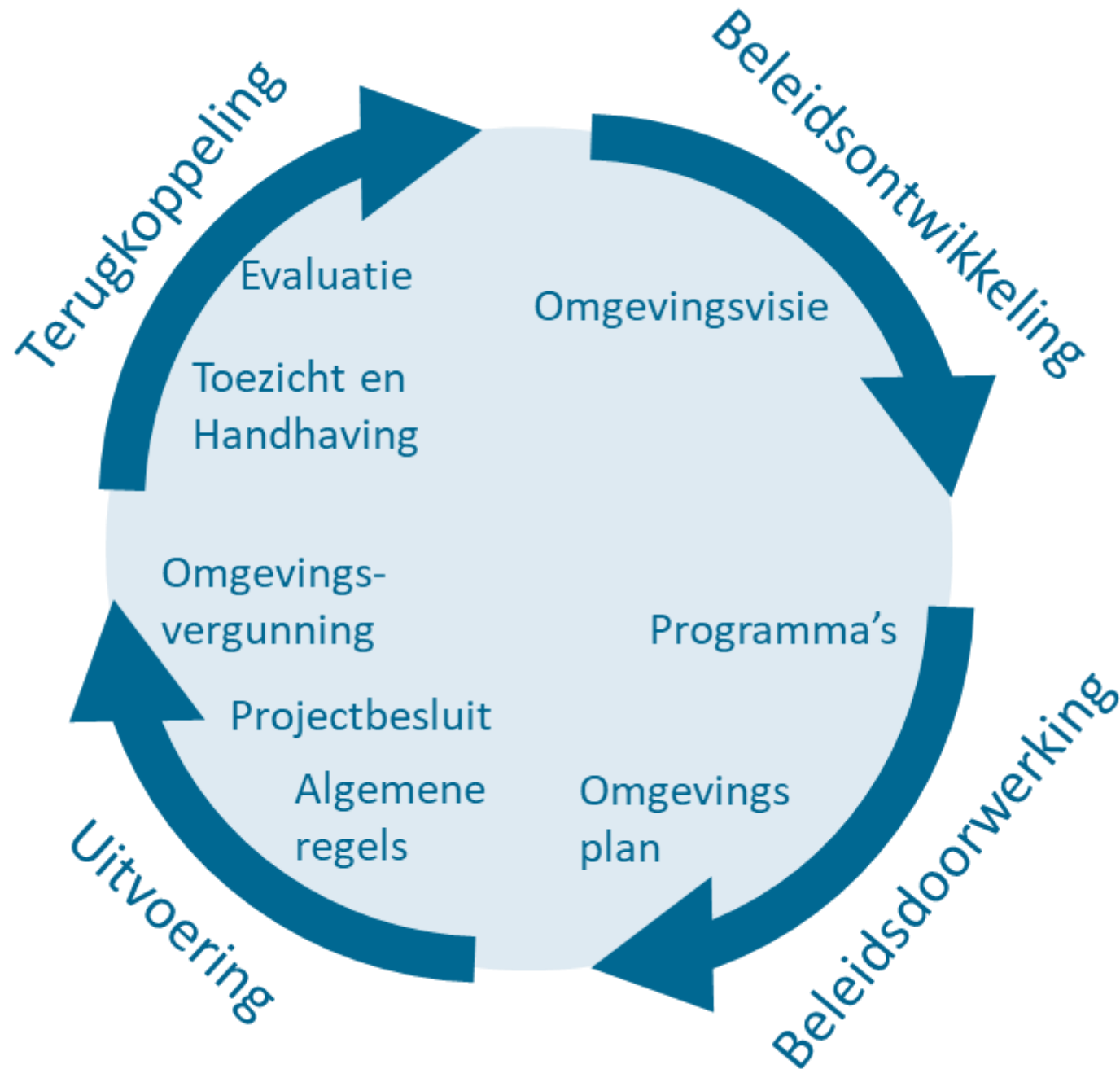
Een projectbesluit is nodig voor ingrijpende en ingewikkelde projecten waarbij een publiek belang speelt.

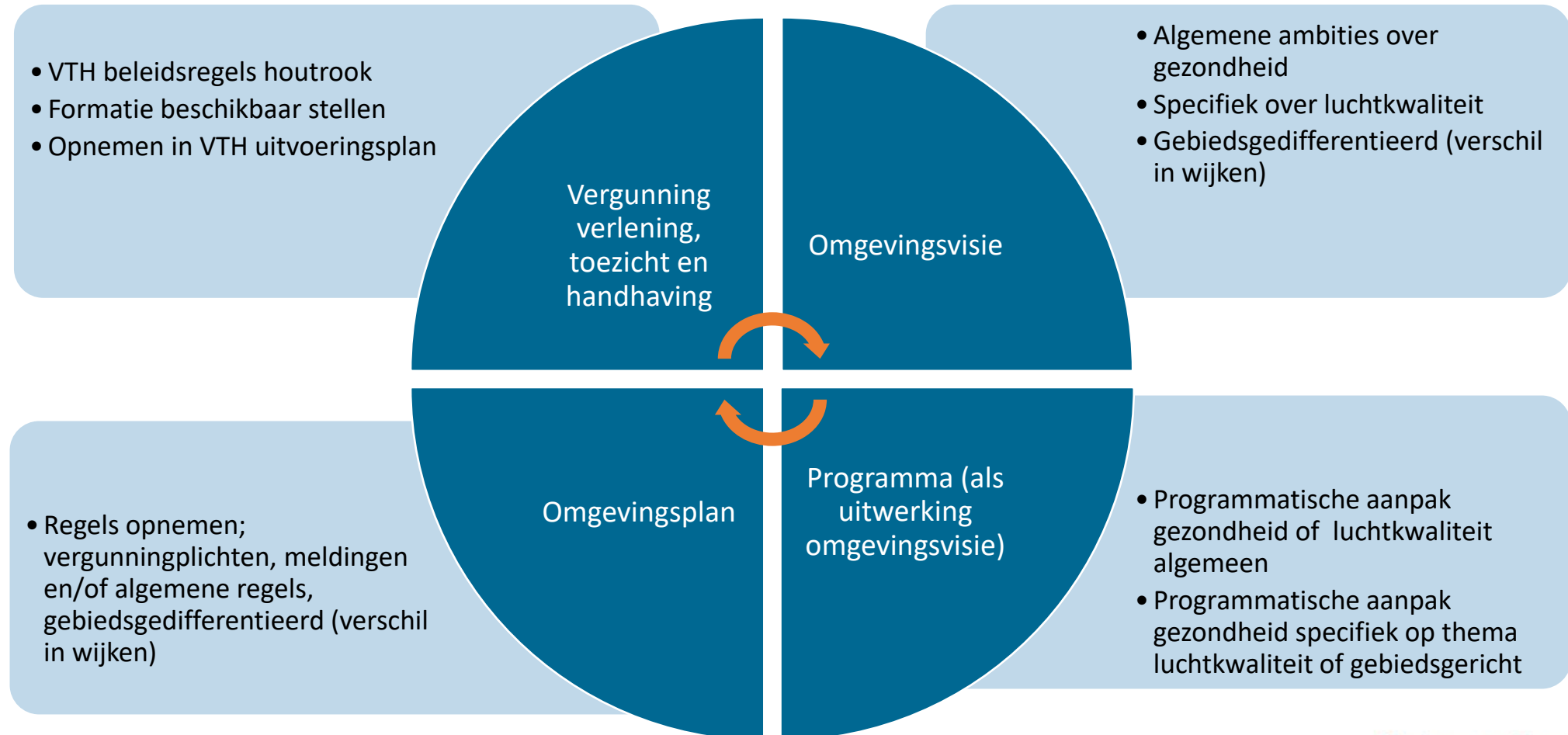
Samenhang

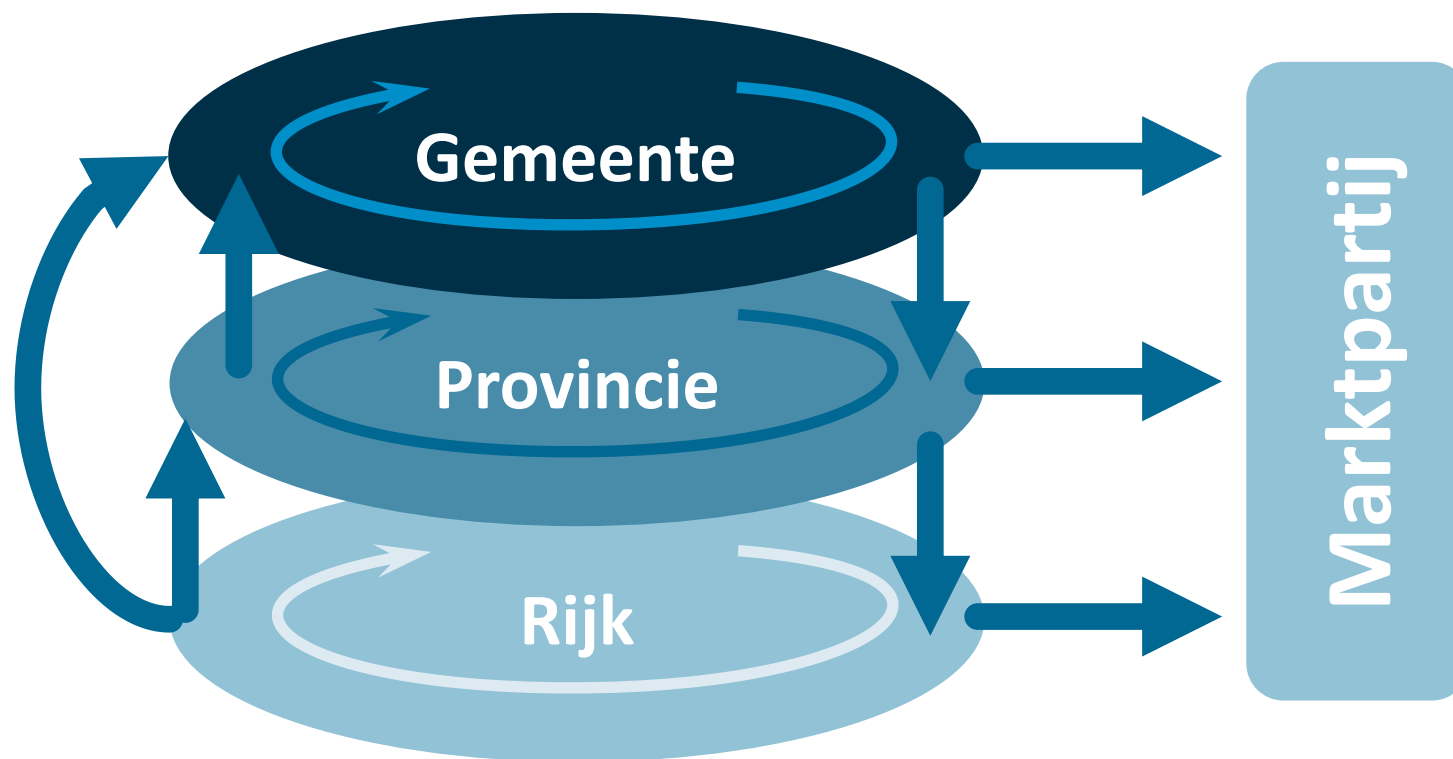
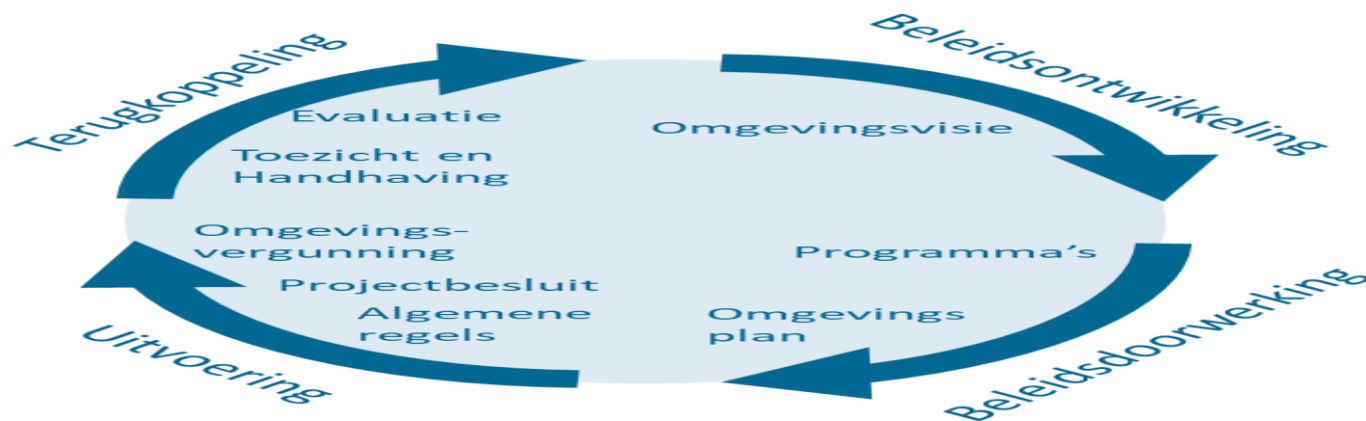

Kerninstrument	Rijk	Provincie	Gemeente
1 Omgevingsvisie	Nationale omgevingsvisie	Provinciale omgevingsvisie	Gemeentelijke omgevingsvisie
2 Programma's	Programma's	Programma's	Programma's
3 Algemene rijksregels	Omgevingswet, Bal, Bbl, Bkl, Ob, Omgevingsregeling	N.v.t.	N.v.t.
4 Decentrale regels	N.v.t.	Omgevingsverordening	Omgevingsplan
5 Projectbesluit	Projectbesluit	Projectbesluit	N.v.t.
6 Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning	Omgevingsvergunning

Samenhang tussen de instrumenten

Understanding today.
Improving tomorrow.

A stack of several wooden planks is shown, with a semi-transparent blue overlay covering the entire image. The text is centered over the middle plank.

Deel 1b: sturen op meer circulariteit binnen gemeenten

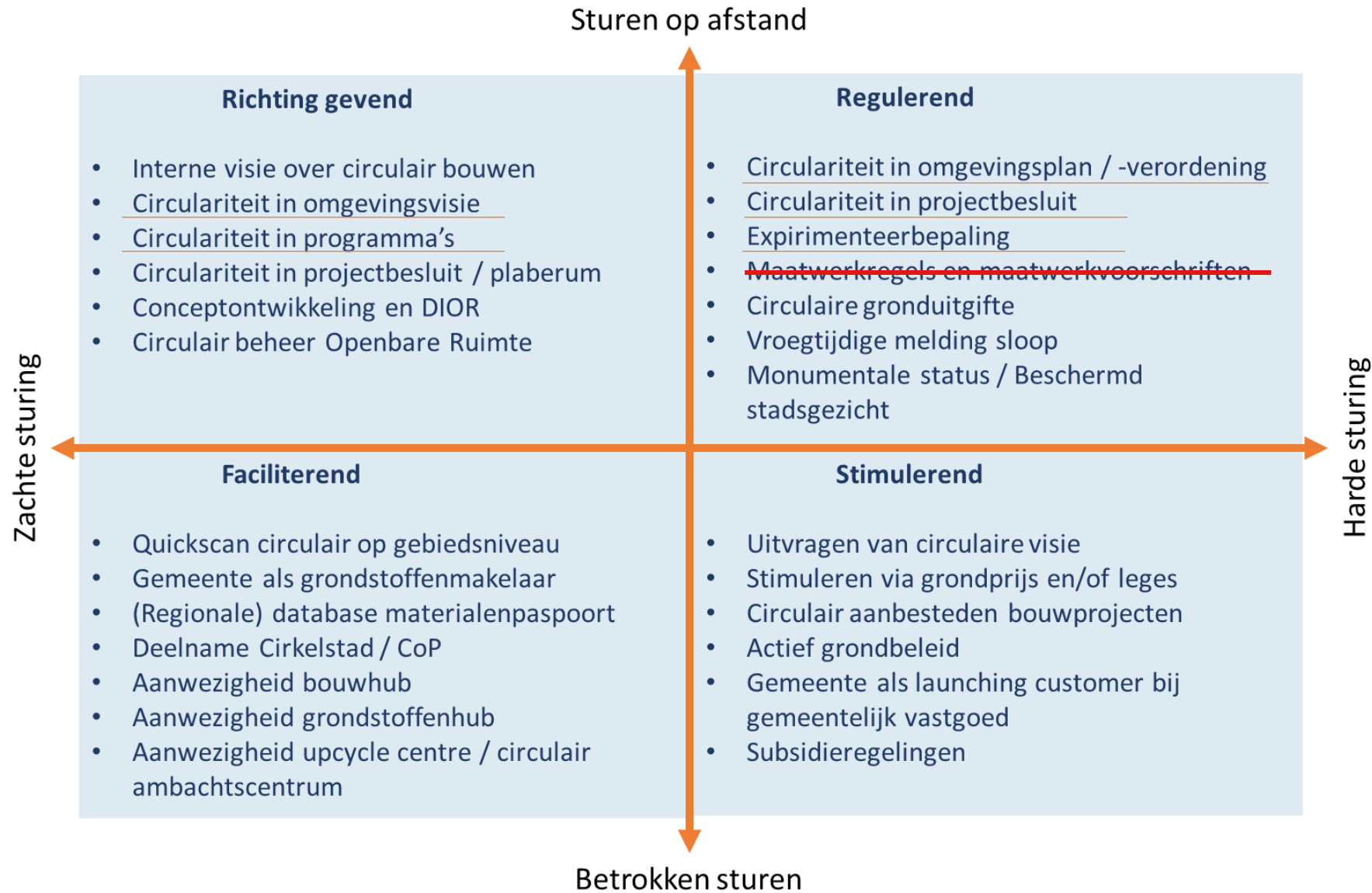
Deel 1b: sturen op meer circulariteit binnen gemeenten

Belangrijkst:

Maak het meetbaar voor jezelf

Ga in op de mindset

Kies een rol en instrumentenmix

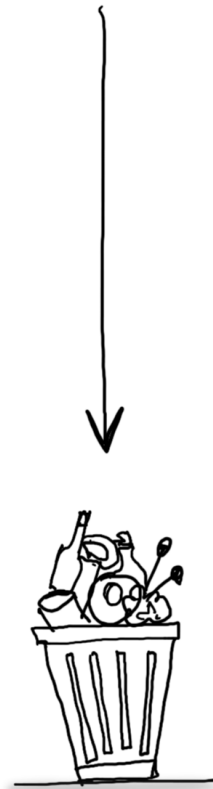

Circulaire economie?

*Lineaire
economie*

*Recycling
economie*

*Circulaire
economie*

Circulair bouwen

1. Cradle 2 Cradle
2. Blue Economy
3. Ellen McArthur
4. 9R-Ladder
5. 8 Ontwerpprincipes RWS
6. Ontwerpprincipes CB '23
7. 5 Ontwerpprincipes BNA
8. 7 Pijlers
9. BREAM
10. LEED

Circulair bouwen & Het Nieuwe Normaal

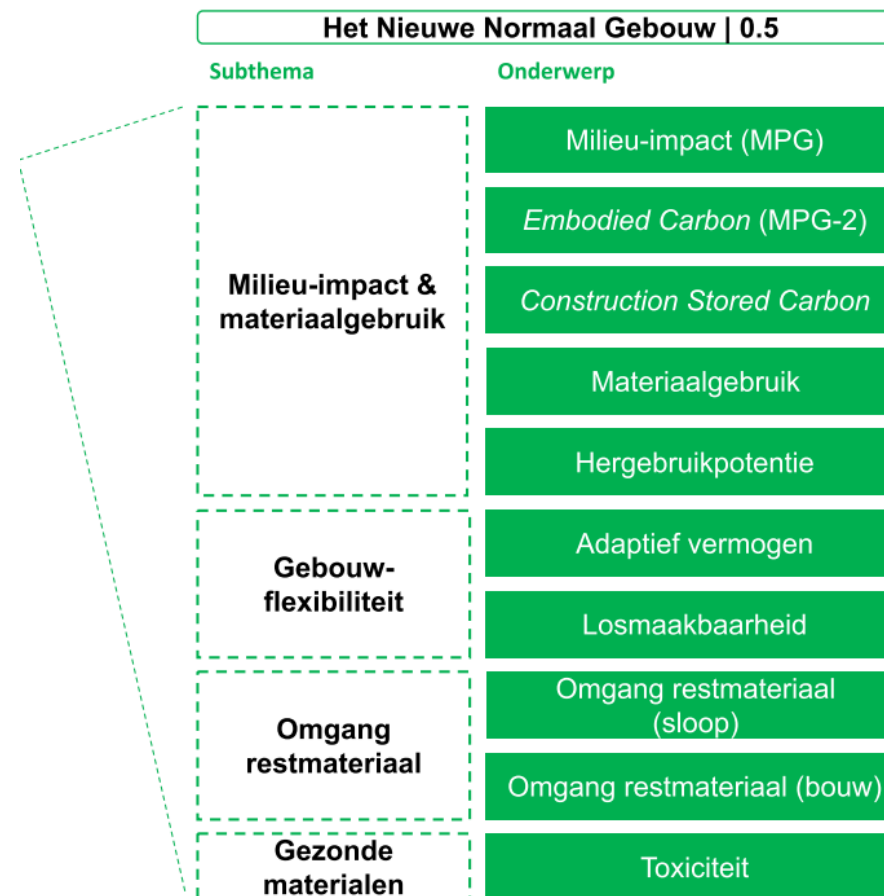
A) Indicatoren met grenswaarden:

1. Materialen
2. Energie
3. Water
4. Stikstof
5. Sociaal
6. Management

B) Toolbox

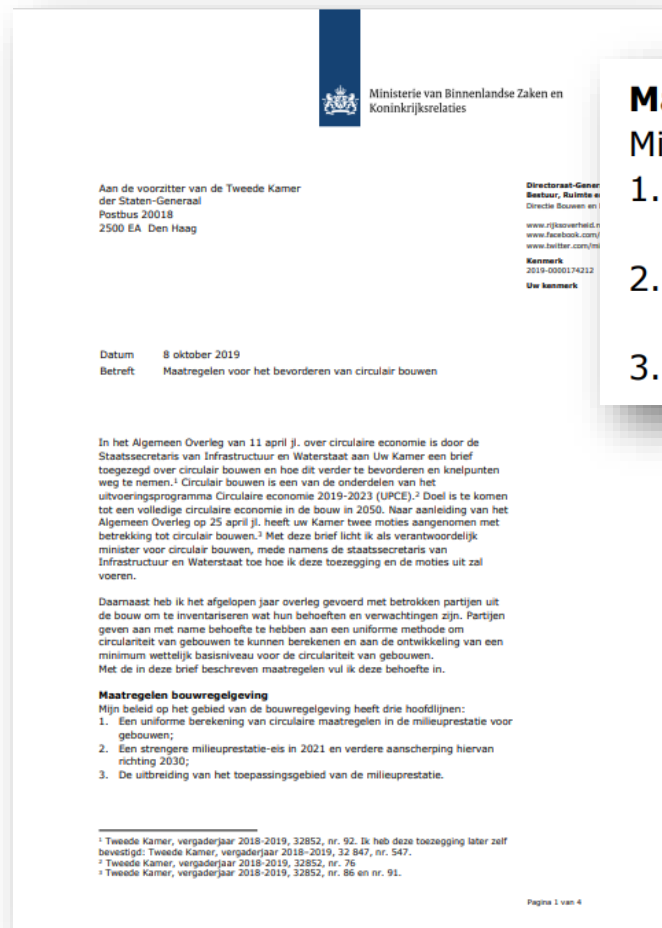
Bronnen:

Het Nieuwe Normaal, Cirkelstad - [Link](#)

Understanding today.
Improving tomorrow.

Circulair bouwen = lage MPG

Maatregelen bouwregelgeving

Mijn beleid op het gebied van de bouwregelgeving heeft drie hoofdlijnen:

1. Een uniforme berekening van circulaire maatregelen in de milieuprestatie voor gebouwen;
2. Een strengere milieuprestatie-eis in 2021 en verdere aanscherping hiervan richting 2030;
3. De uitbreiding van het toepassingsgebied van de milieuprestatie.

Aanscherping milieuprestatie voor gebouwen

Per 1 juli 2021 wordt de milieuprestatie voor nieuwe woningen aangescherpt van 1,0 naar 0,8. Dit betekent dat er milieuvriendelijker en meer circulair moet worden gebouwd. Het doel is om de eis stapsgewijs scherper te stellen en uiterlijk in 2030 te halveren. In 2050 willen we namelijk een klimaatneutrale en circulaire gebouwde omgeving realiseren. De eis wordt niet alleen aangescherpt: op dit moment wordt ook de mogelijkheid onderzocht om de milieuprestatie-eis uit te breiden naar andere gebruiksfuncties en naar renovatie. Daarnaast heeft Minister Ollongren aangekondigd te bepalen hoe de waardering van de milieueffecten van de opslag van CO2 in biobased materialen, waaronder hout, kan worden opgenomen in de nationale systematiek.

Bronnen:

[Kamerbrief over maatregelen voor bevorderen circulair bouwen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl \(8-10-2019\)](https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/03/11/milieuprestatie-voor-gebouwen-wordt-1-juli-2021-aangescherpt)

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/03/11/milieuprestatie-voor-gebouwen-wordt-1-juli-2021-aangescherpt>

Understanding today.
Improving tomorrow.

Andere kennis en vaardigheden

- Aannemers
- Architecten
- Civiel ontwerpers
- Inkopers
- Financiers
- Overheden
- Projectontwikkelaars

Foto: AMS

Bron:

Bouwen aan een houten toekomst, Circle Economy, ABN-AMRO, INVEST.NL - [Downloadlink](#)

Praktijkoefening

Hoe ver is jouw gemeente?

Stelling #1

Mijn gemeente heeft al een omgevingsvisie,
waarin circulariteit een plek heeft gekregen

Eens

Oneens

Hoe ver is jouw gemeente?

Stelling #2

In mijn gemeente worden ontwikkelaars
gestimuleerd om circulair te bouwen

Eens

Oneens

Hoe ver is jouw gemeente?

Stelling #3

In mijn gemeente zijn we in gesprek met stakeholders over hoe we de transitie naar een circulaire economie samen vorm kunnen geven

Eens

Oneens

Hoe ver is jouw gemeente?

Stelling #4

Ik weet welke rol we als gemeente innemen in de transitie naar een circulaire economie (faciliterend/regulerend/stimulerend/richting gevend)

Eens

Oneens

Pauze

The background of the slide features a stack of light-colored wooden planks, possibly pine or spruce, arranged in a slightly offset manner. The planks are set against a solid, medium-blue background that covers the entire slide. The lighting is soft, highlighting the natural grain and texture of the wood.

Deel 2: Stimuleren van circulariteit met de Omgevingswet (stappenplan)

Deel 2: Stimuleren van circulariteit met de Omgevingswet (stappenplan)

Belangrijkst:

Draagvlak door interne en externe participatie

Integrale aanpak is noodzakelijk

Kijk vooruit en redeneer terug om te kunnen bijstellen

Stappenplan

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Collega's
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

Understanding today.
Improving tomorrow.

1. **Huidige situatie**
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Collega's
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

1. Breng huidige situatie en ontwikkelrichting in kaart

Waar staat de gemeente voor?

Wat zijn de uitdagingen?

Uitdagingen per wijk in een paar zinnen

Breng zelf
circulair bouwen
in als thema.

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

1. Breng huidige situatie en ontwikkelrichting in kaart

Specifiek gebied
Koploper
Experimenten
Specifiek onderdeel
Bouwen

Gemeente breed
Meeloper
Veiligheid
Overall circulair
Groen

1. Huidige situatie
2. **Knelpunten**
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

2. Onderzoek de knelpunten voor de gewenste richting

antea group

Kennis

Enthousiasme

Politieke stroming

Regelgeving

ICT

Budget

Grondposities

Geen prioriteit

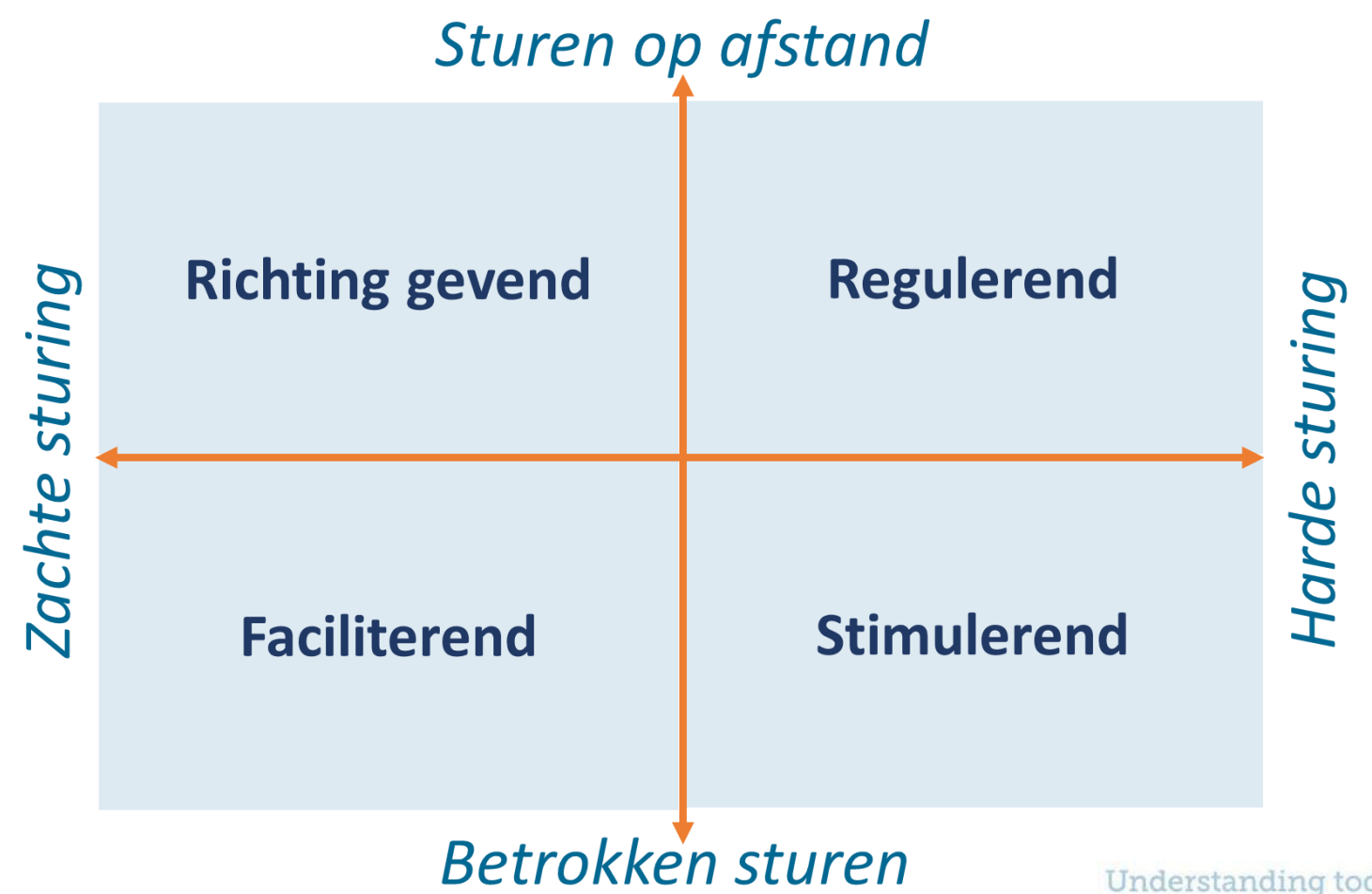
Capaciteit

Cultuur

Dood paard of een op te lossen hobbel?

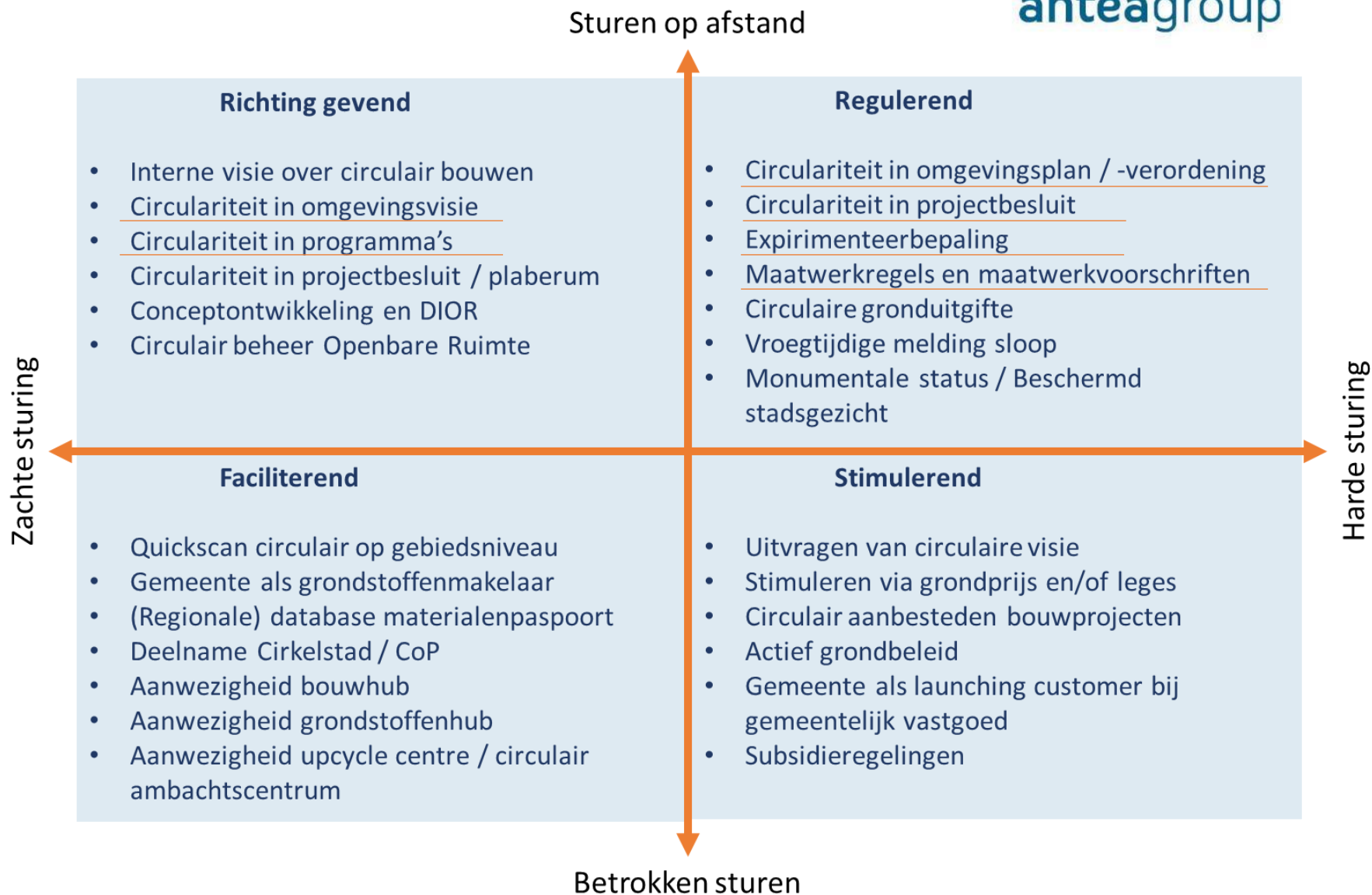
1. Huidige situatie
2. Knelpunten
- 3. Oplossingsrichting**
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

3. Formuleer een gewenste oplossingsrichting

Understanding today.
Improving tomorrow.

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. **Oplossingsrichting**
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
- 4. Management**
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

4. Draagvlak bij management

- Management Team
- Programma managers
- Strategisch medewerkers
- Ruimtelijke ordening
- Wethouder(s)

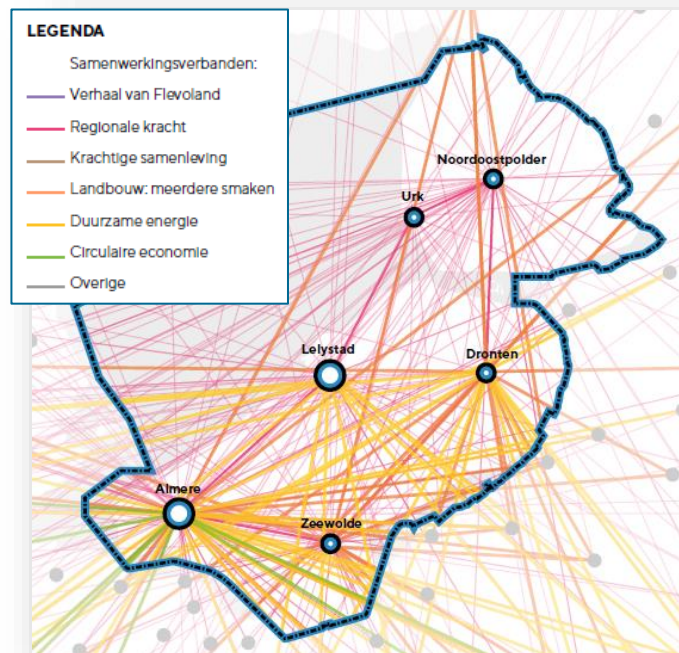
Doel: Akkoord op uitwerking Circulair Bouwen

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
- 5. Draagvlak**
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

5. Breed draagvlak bij inwoners & “buren”

- Samenwerking
- Kansen
- Belangen

DENK JIJ OOK MEE OVER DE OMGEVINGSVISIE?

Als inwoner, ondernemer of organisatie van onze gemeente weet jij het beste wat er in jouw buurt of omgeving belangrijk is. Het is immers jouw leefomgeving! Daarom nodigen we je uit om mee te denken en te praten over de Omgevingsvisie.

De komende periode kan dat op twee verschillende manieren: via een enquête en via digitale meedenkavonden.

Enquête
De enquête bestaat uit een aantal vragen over jouw woon- en werkomgeving. Waar ben je trots op? Welke dromen en wensen heb je voor Bunschoten? Wat kunnen we doen om de gemeente nog fijner, veiliger en gezonder te maken? Het invullen van de enquête kost ongeveer 10 minuten. Help jij mee om een goede Omgevingsvisie op te stellen door de enquête in te vullen?
Dit kan door de QR code te scannen of ga naar www.bunschoten.nl/omgevingsvisie

Hoe staat Bunschoten er nu voor?
Om te bedenken hoe de gemeente Bunschoten er in 2040 uit moet zien, moeten we eerst weten hoe de gemeente er nu voor staat. Daarom hebben we een leefomgevingsfoto opgesteld. Dit overzicht laat zien hoe de huidige staat van de leefomgeving in de gemeente Bunschoten nu is. Dit is een momentopname van verschillende gegevens, bijvoorbeeld over onderwerpen van het milieu zoals geur en geluid, maar ook wat het energieverbruik is van onze gemeenten en hoeveel CO2 er wordt uitgestoten. In totaal zijn er vier domeinen waar de leefomgeving over gaat: gezondheid en veiligheid, omge-

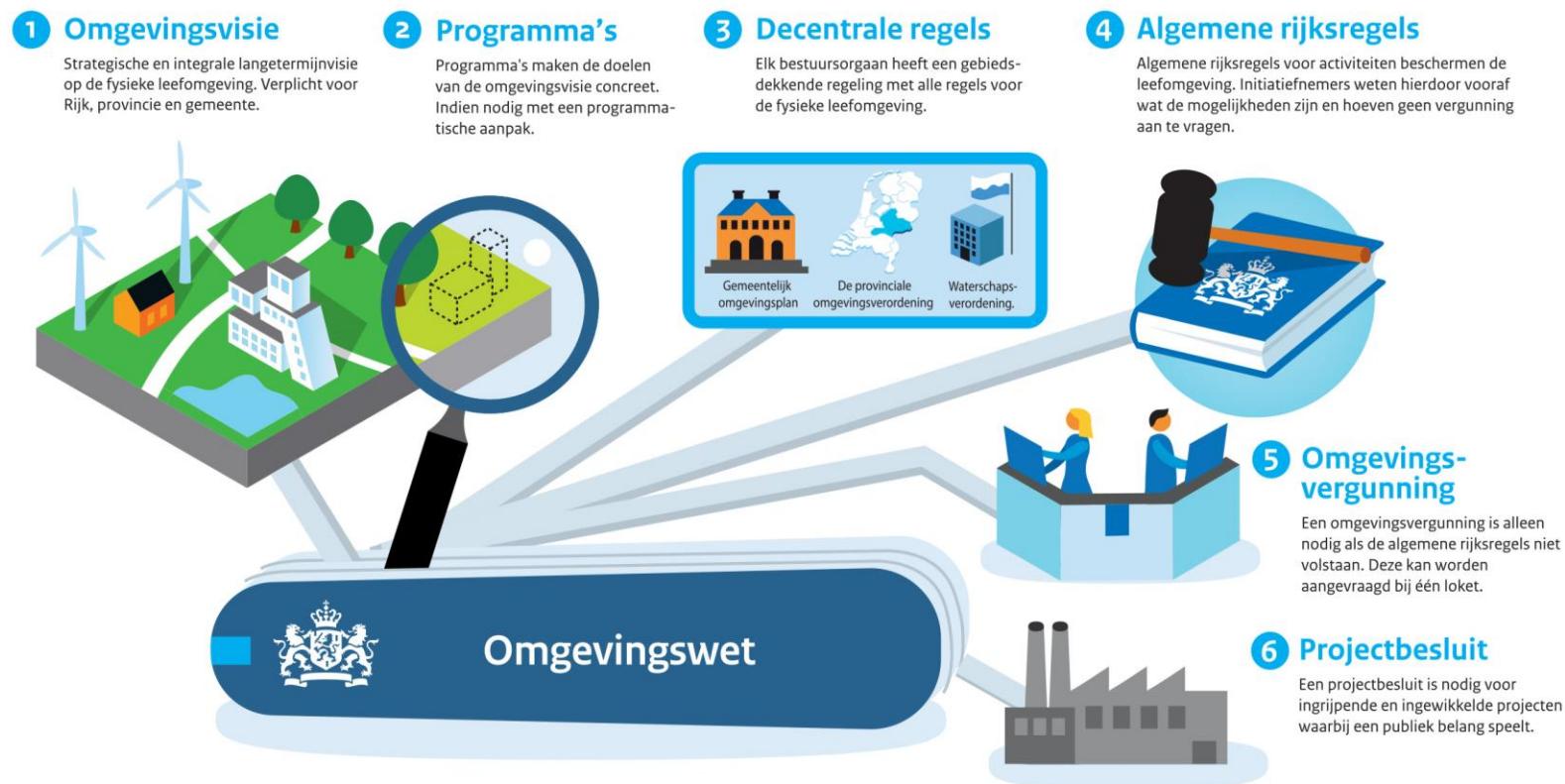
Meedenk-avonden
Daarnaast organiseren we iedere week in de Maand van de Omgevingsvisie een digitale meedenkavond. Tijdens deze avonden gaan we graag met jou in gesprek over de toekomst van onze gemeente. Per avond praten we over diverse onderwerpen. Die onderwerpen verschillen per thema en zijn terug te vinden op de vorige pagina's. Tijdens de meedenkavonden nodigen we jou en alle inwoners, ondernemers en organisaties uit om mee te denken en te praten. Het is dus geen informatiebijeenkomst waar je achterover kunt leunen, we zijn vooral benieuwd naar jouw dromen en wensen voor de gemeente! Wat moeten we koesteren, waar moeten we echt wat veranderen, wat is er echt nodig in de omgeving? Het zijn vragen waar we graag antwoorden op krijgen in gesprekken die gaan over de thema's Typisch Bunschoten, Wonen in Bunschoten, Duurzaamheid in Bunschoten en Ondernemen in Bunschoten.

De meedenkavonden worden gehouden van 19:30 uur tot ongeveer 21:30 uur. Dat gebeurt allemaal digitaal. Om deel te nemen heb je daarom een computer, tablet of smartphone nodig. Lijkt het jou leuk om mee te denken over onze gemeente, meld je dan aan via de QR code of via www.bunschoten.nl/omgevingsvisie.

<p>Typisch Bunschoten Donderdag 4 februari 2021 om 19:30 uur</p> <p>Wonen in Bunschoten Dinsdag 9 februari 2021 om 19:30 uur</p>	<p>Duurzaamheid in Bunschoten Dinsdag 16 februari om 19:30 uur</p> <p>Ondernemen in Bunschoten Woensdag 3 maart om 19:30 uur</p>
--	--

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
- 6. Instrumenten v0.5**
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

6. Onderzoek invulling en de effectiviteit instrumenten

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
- 6. Instrumenten v0.5**
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

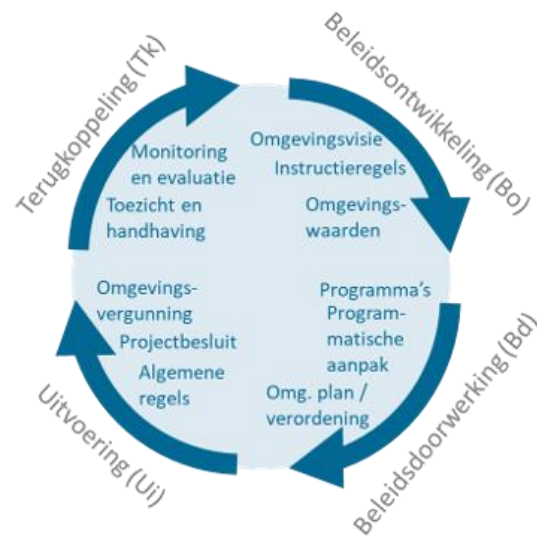
6. Onderzoek invulling en de effectiviteit instrumenten

- Juristen & specialisten
- Iteratief proces
- ‘Meekoppelkansen’

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
- 7. Redeneer terug**
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

7. Redeneer terug in de beleidscyclus

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
- 7. Redeneer terug**
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

7. Redeneer terug in de beleidscyclus

- Wat is nodig voor evaluatie?
- Wordt dat vast gelegd?
- Wordt hierop toegezien?
- Staat dat beschreven in de vergunning?
- Staat dat in plan?
- Is daar een visie op?
- Staat dat in de Omgevingsvisie?

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
- 8. Botsproef**
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

8. Organiseer een botsproef

- Een échte casus / gebied
- Fictief bouwproject ...
- Doorloop beleid, plan, regels, etc.
- Échte stakeholders:
 - baliemedewerker
 - Ruimtelijke Ordening
 - stadsontwikkeling,
 - plantoetsers,
 - VTH-afdeling,
 - beleidsmedewerkers,
 - veiligheidsregio,
 - omgevingsdienst
 - wethouder.
- Samen casus doorlopen: Wat kan beter?

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
- 9. Instrumenten v1.0**
10. Pas toe en evalueer

9. Werk de instrumenten uit

Paragraaf in omgevingsvisie

Beleid in programma + begroting

Doorwerking in omgevingsplan

Regels voor vergunningen

Toetskader voor VTH

Vastlegging resultaten / Monitoring

Evaluatieproces

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Draagvlak
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
- 10. Pas toe en evalueer**

10. Pas toe, monitor en evalueer

Evaluatie is opgenomen in Omgevingswet

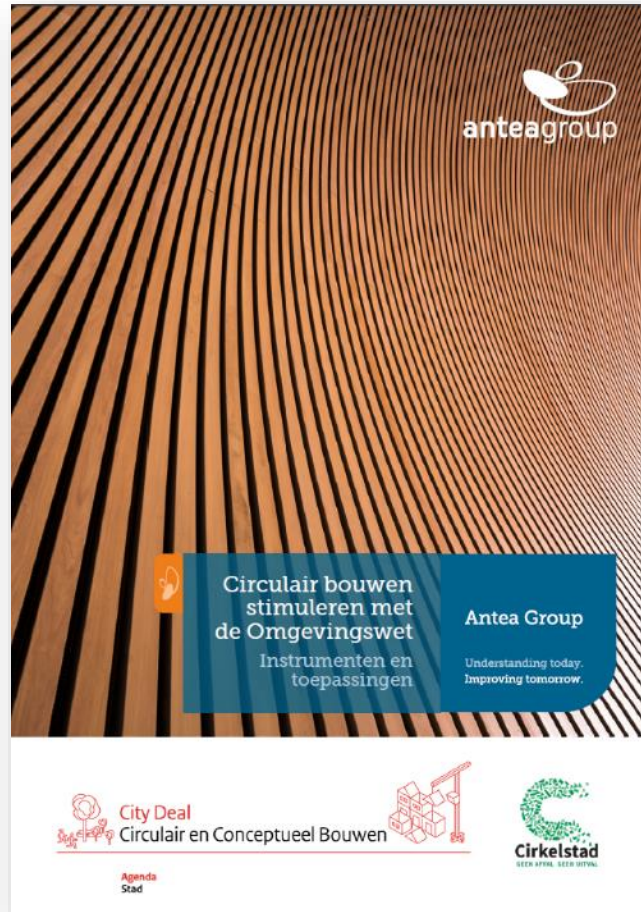
Evaluatiecyclus (jaarlijks?)

Wees SMART

Wie is bevoegd tot wijzigen beleid?

Let op doorwerkingen

Stappenplan

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. Oplossingsrichting
4. Management
5. Collega's
6. Instrumenten v0.5
7. Redeneer terug
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

Voorbeelden

Gemeente Amsterdam

- In visie als integraal thema benoemd
 - Bijv. circulair thema in de haven
 - Integrale koppeling met thema's zoals energie en klimaatadaptatie
 - Geen doel op zich, maar middel om bij te dragen aan duurzame stad
- Aparte strategie, met deelstrategieën per 5 jaar

Gemeente Bunschoten

- Omgevingsvisie met daarin:
 - Waar staan we nu?
 - Wat is rijksbeleid/programma?
 - Wat is beleid van provincie?
 - Waar gaan we zelf mee aan de slag?
 - Vijf speerpunten benoemd, die later nader uitgewerkt gaan worden in een programma duurzaamheid

Gebieden > Woongebied Bunschoten-Soanenburg > Circulariteit

Circulariteit

Er wonen meer mensen op aarde en de welvaart neemt toe. Daardoor worden grond en producten te maken steeds schaarser en duurder en ontstaat schade aan het milieu. In een circulaire economie worden grondstoffen ofwel de hulpbronnen energie, water, maar voedsel efficiënt ingezet en hergebruikt, zonder dat het milieu daaronder leidt. Wanneer nieuwe grondstoffen nodig zijn, worden deze op een duurzame manier gewonnen en er wordt voorkomen dat de leefomgeving wordt aangetast. We hebben nog veel stappen te zetten om dit te bereiken.

Waar staan we nu?

Op het gebied van afval werkt de gemeente al enkele jaren aan het beperken en de recycling van afvalstromen. Goed gescheiden afval is makkelijker te recyclen dan afval dat niet wordt gescheiden. In januari 2022 is Bunschoten overgestapt op een systeem met nascheiding van afval als uitgangspunt.

In 2050 wil Nederland een circulaire economie zijn. Een economie zonder afval, waarin herbruikbare grondstoffen centraal staan. Circulariteit staat nog in de kinderschoenen, maar ook in Bunschoten wordt hierin de komende jaren vorm aan gegeven. We willen aansluiten bij regionale samenwerkingen om een circulaire economie te creëren.

Ook gaan we aan de slag met de volgende actuele en toekomstige subthema's:

- **Afval:** Bij de beweging naar een circulaire economie is het beperken van afvalstromen belangrijk. Hoe minder afval, hoe beter. Daarnaast willen we afval zoveel mogelijk kunnen zien als een restproduct dat weer van waarde kan zijn voor een nieuw product. Bij de inzameling van afval blijft een goede service richting onze inwoners van belang.
- **Materialen:** Materialen gebruiken we in producten die we consumeren, in kleding, gebruiksvoorwerpen, in gebouwen, infrastructuur, vervoer en meer. Wat betreft materialen willen we geen schadelijke stoffen achterlaten voor milieu en gezondheid. Bedrijven produceren zo min mogelijk afval en broeikasgassen. In een circulaire economie werken bedrijven samen waarin de restproducten van waarde zijn voor een ander bedrijf. Daarnaast bouwen en produceren we voor een behoefte, waarbij flexibiliteit en tijdelijkheid centraal staan om snel te kunnen aanpassen bij veranderende omstandigheden. We zoeken steeds naar mogelijkheden om het gebruik van grondstoffen terug te brengen.
- **Voedsel:** Agrariërs zijn een belangrijke schakel in de voedselkringloop. In een circulaire economie krijgt voedsel een eerlijke prijs. Kwaliteit van de bodem, water en andere ecosysteemdiensten zouden in het voordeel moeten werken van agrariërs. Broeikasgassen en afval kunnen in de landbouwsector worden beperkt voor een prettige leefomgeving (elders). Afval ofwel reststoffen in de landbouwsector kunnen een nieuw inkomen geven voor het eigen bedrijf of een ander bedrijf in de circulaire economie. Het klimaat verandert en de landbouwsector verandert mee; daarom helpen we de landbouwsector in nieuwe mogelijkheden van inkomen en verschillende nieuwe functies.
- **Water:** Schoon water komt bij ons uit de kraan en we gebruiken het in de landbouw, in onze huizen en andere werkzaamheden. Waterwinning en -zuivering is kostbaar en onder meer geld in energie. We kijken naar de kansen en mogelijkheden om gebruik water hier te gebruiken voor verschillende functies. We zetten in op het besparen van water voor tijden wanneer we het nodig hebben bij bijvoorbeeld droogte en hitte.
- **Energie:** We willen dat onze energie komt uit hernieuwbare bronnen en we duurzame energie ook voldoende opslaan. Bij reststromen hergebruiken we energie. De eerste stap is het gebruik van energie te reduceren. Hoe meer we de circulaire economie lokaal in de gemeente creëren, hoe meer energie we kunnen besparen in het vervoer van onder andere materialen, voedsel en water.

Relatie met: Klimaat, Wonen, Agrarische sector, Werken en ondernemen, Samen toekomstbestendig!

Understanding today.
Improving tomorrow.

Hoe ver is jouw gemeente?

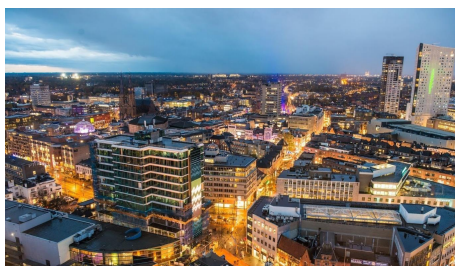
- Wat zie je al gebeuren in jouw gemeente?
 - Wat staat er in de omgevingsvisie?
 - Zijn er al stakeholders betrokken bij het meepraten over circulaire economie?
 - Hoe worden ontwikkelaars op dit moment gestimuleerd om circulair te bouwen?
- Hebben jullie al een rol/sturingsfilosofie gekozen?
 - Welke rol kiezen jullie? En waarom?
- Waar heb je behoefte aan binnen jouw gemeente?
 - Kan de Ow daar een rol in spelen?

Casus

Twee fictieve casussen ter inspiratie

Het fictieve dorp Lenten biedt van alles waar inwoners van de drukke verstedelijkte gebieden alleen maar van kunnen dromen: ruimte en rust. Circulair bouwen als middel tot verbinding met natuur.

De fictieve stad Amstelhaeghe is een grote stad in het hart van de technologische topregio van Nederland. Hightech, kennisontwikkeling, innovaties, productie, cultuur en een dynamische 24/7-economie. Wil toekomstgerichte mix van innovatie en circulair bouwen.

Dorp Lenten

Dorp Lenten

- In de **omgevingsvisie** is beschreven dat Lenten zich richt op kleinschaligheid, cultuurhistorie en gemeenschapszin. Identiteit van het dorp Lenten in stand houden en ook de lokale ambachten en duurzaam toerisme gestimuleerd. Sterker dorpscentrum én natuur.
- **Programma:** grondstoffen- en compensatiebank op te zetten met een circulair ambachtscentrum. Stimuleren van sloop van leegstaande schuren, vooral met asbestdaken.
- **Omgevingsplan:** Functieverandering wordt sneller toegestaan. Strengere regels t.b.v. dorpsgezicht. Uitgebreid plan indienen met duurzame ideeën bij Welstand.
- **Vergunningverlening:** in toetsing van vergunningen en bij inspecties door de toezichthouders wordt extra gelet op naleving van MPG en BENG eisen.

Stad Amstelheage

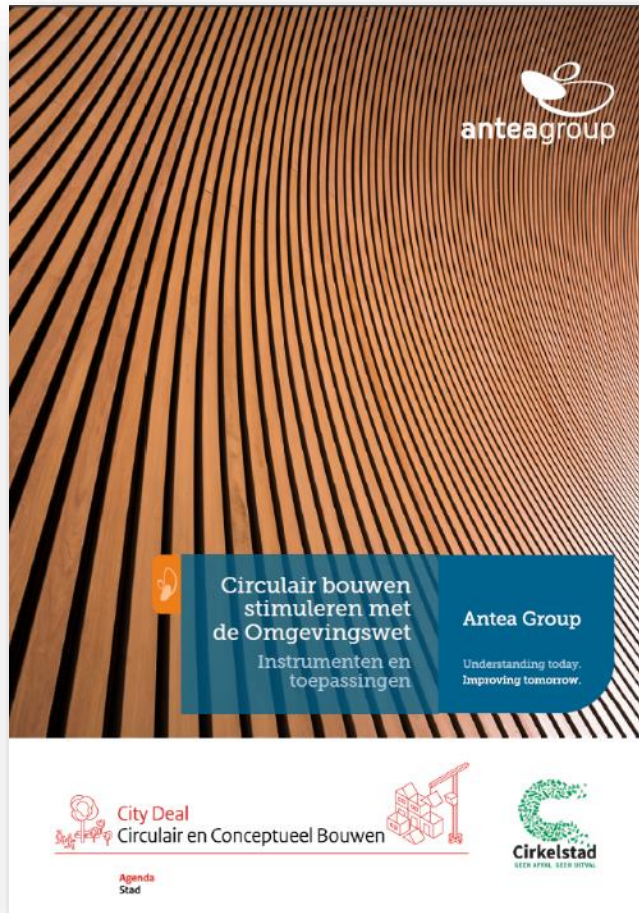

Stad AmstelHeage

- In de **omgevingsvisie**: actief grondbeleid, voormalige haven ontwikkelen tot campusgebied voor studentenhuisvesting met creatieve en culturele functies. Een plek voor creatief én duurzaam/circulair wonen. Landelijk toonaangevend! Wens tot zelfvoorziening energie- en warmtevoorziening.
- **Programma**: samenwerking met projectontwikkelaars, de netbeheerder en waterschap om duurzame energieopwekking én energieopslag mogelijk te maken via smart-grid. Oppervlaktewater benutten voor warmtenet. Zelfvoorzienend qua afvalinzameling,
- **Omgevingsplan**: Oppervlak in campusgebied aangewezen voor de functies: horeca en middenstand inclusief fietsenwinkel (Repair).
 - “Industriële look” door appartementen in voormalige loodsen.
 - Behoud industriële openbare ruimte.
 - Ruimte in de regels voor het wijzigen van functies
- **Vergunningverlening**: in toetsing van vergunningen en bij inspecties door de toezichthouders wordt extra gelet op naleving van MPG en BENG eisen.

Aan de slag met een eigen casus

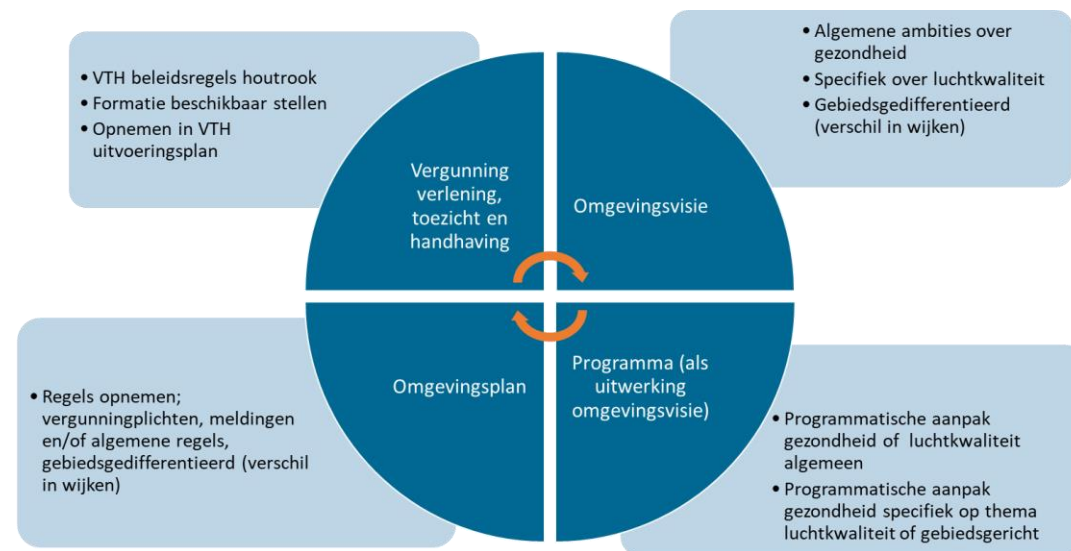

1. Huidige situatie
2. Knelpunten
3. **Oplossingsrichting**
4. Management
5. Collega's
6. Instrumenten v0.5
7. **Redeneer terug**
8. Botsproef
9. Instrumenten v1.0
10. Pas toe en evalueer

Casus

1. Analyseer de opgave
2. Wat zijn de knelpunten voor jouw casus?
3. Bedenk oplossingsrichtingen voor één van de twee casussen
4. Redeneer terug in de beleidscyclus, wat zou je willen? En hoe richt je het in?
5. Wat zegt je huidige omgevingsvisie?

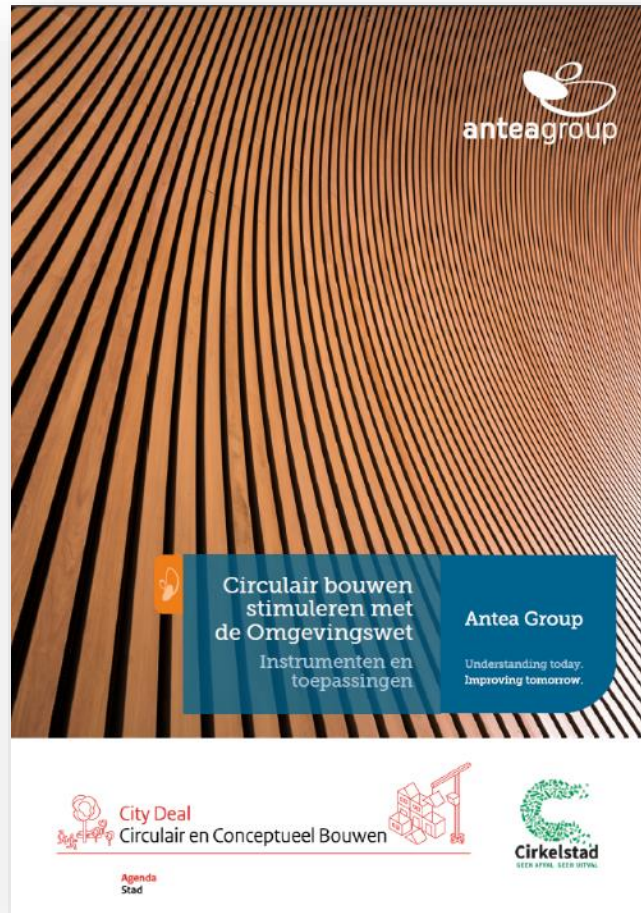
An aerial photograph of a dense forest, showing a variety of tree species and their intricate canopy. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter, which softens the colors and creates a monochromatic aesthetic. The text 'Casus presentaties' is centered in the middle of the image in a clean, white, sans-serif font.

Casus presentaties

An aerial photograph of a dense forest, showing a variety of tree species and their intricate canopy. The image is overlaid with a semi-transparent blue filter, creating a monochromatic effect. The word "Afsluiting" is centered in the image in a white, sans-serif font.

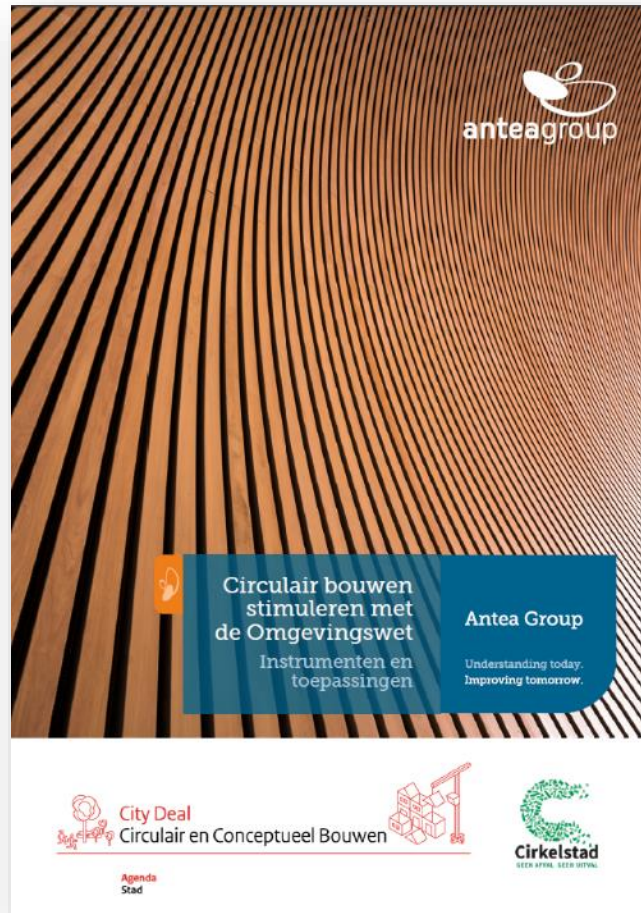
Afsluiting

Samenvatting

1. Hard sturen kan helaas niet echt meer. Je kan het wel op andere manieren een plek geven.
2. Tegelijk moet de héle cyclus van instrumenten daar wel op ingericht zijn.
3. Er zijn ook veel andere zachtere maatregelen om de markt te sturen. Deze zijn minder effectief.

Rapport geeft antwoorden

1. Wat is circulair bouwen?
2. Hoe kun je de markt sturen?
3. Wat is de Omgevingswet?
4. Hoe werkt elk instrument om Circulair Bouwen te stimuleren?
5. Wat is een stappenplan voor implementatie?

LET OP: hier staat de MPG-maatwerkregel nog in.

Vragen?

Contact:
naomi.zijderveld@anteagroup.nl